

Internt notat

Kommunestyret

Feil ang kl § 13 fullmakt til ordfører.

Vår ref.: 12/17762 / 07/3165 / FE-140, FA-X20

Dato: 18.06.2012

Saksbehandler: Leif E. Broch

Telefon: 51 46 80 23 Mobiltelefon: 908 81 568

E-post: leif.broch@eigersund.kommune.no

Det er korrekt som påpekt at henvisningen til ordførerens hastekompetanse jf. kl § 13 er feil.

Rett henvisning skal være kl. **§ 9. Ordfører. Fylkesordfører. Varaordfører.**

5. Kommunestyret og fylkestinget kan gi ordfører og fylkesordfører myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller i typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Og rett forslag til vedtak i punkt 6 kan dermed være:

Ordføreren gis myndighet til å treffe vedtak i beredskapssituasjoner jf. kommunelovens § 9-5. Beredskapssituasjoner er avgrenset til krisesituasjoner/hendelser der det kreves politisk vedtak av hensyn til liv og helse og/eller for å hindre store materielle ødeleggelser og/eller for å sikre vitale offentlige interesser. Samtidig ved at det ikke er mulig/tid til å kalle inn formannskapet til møte for å behandle saken.

Ordførerens kompetanse er dermed begrenset til saker som ikke er av prinsipiell karakter, noe som følger av all delegering. I forhold til behovet for ordførerens myndighet i beredskapssammenheng, endres ikke de reelle forholdene ved denne delegeringen.

Myndigheten etter § 13 er dog langt større og gir fullmakt til å opptre fullt ut som kommunestyre.

Det er grunn til å understreke at det skal oppstå svært spesielle og alvorlige krisesituasjoner for at det skal være nødvendig å bruke den delegerte fullmakten. Fullmakten er kun en sikkerhetsventil i tilfelle det skulle oppstå en slik situasjon.

Det er for øvrig kl § 9-5 som kommuner bruker til å gi ordføreren feriefullmakt. Jeg ser at det for flere kommuner feilaktig er referert til § 13 og ikke § 9, nr 5. Samtidig hadde direktevalgt ordfører i mange kommune også denne fullmakten i forsøksperioden.

Politisk kriseutvalg.

Dersom man ønsker en bredere politisk forankring, kan et alternativ være å etablere et politisk kriseutvalg bestående av ordfører, varaordfører og leder av planteknisk utvalg som et fast utvalg. Dette utvalget kan gis hastekompetanse etter kommunelovens § 13, en kompetanse som altså er langt videre enn ordførerens delegerte fullmakt etter kl § 9, nr 5 og også omfatter prinsipielle saker.

Dersom man velger denne løsningen, kan følgende vedtak gjøres:

1. Det opprettes et politisk kriseutvalg som fast utvalg i Eigersund kommune.
2. **Sammensetning:** Utvalget består av ordfører, varaordfører og leder av planteknisk utvalg. Oppnevningen gjøres også gjeldende for den/de som fungerer i de nevnte funksjonene.
3. **Mandat:** Utvalget gis hastekompetanse etter kommunelovens § 13 i beredskapssituasjoner. Beredskapssituasjoner er avgrenset til krisesituasjoner/hendelser der det kreves politisk vedtak av hensyn til liv og helse og/eller for å hindre store materielle ødeleggelser og/eller for å sikre vitale offentlige interesser. Samtidig ved at det ikke er mulig/tid til å kalle inn formannskapet til møte for å behandle saken.

Også her er det er grunn til å understreke at det skal oppstå svært spesielle og alvorlige krisesituasjoner for at det skal være nødvendig å bruke den delegerte fullmakten. Fullmakten er kun en sikkerhetsventil i tilfelle det skulle oppstå en slik situasjon.

Med vennlig hilsen

Leif E. Broch
Informasjonssjef

Utdypende forklaringer (noter) til kommunelovens § 9-5:

5. (57) Kommunestyret og fylkestinget (58) kan gi ordfører og fylkesordfører myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller i typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. (59)

Note (57) Ved Jan Fridthjof Bernt. Noter er sist hovedrevidert 08.03.2012.

Denne regelen var ny i koml. av 1992, men i praksis hadde slik delegering også tidligere funnet sted i ikke ubetydelig omfang, særlig som feriefullmakter, men også i tiden mellom formannskapets møter.

Note (58) Ved Jan Fridthjof Bernt. Noter er sist hovedrevidert 08.03.2012.

Det er bare kommunestyret og fylkestinget som kan treffe slikt delegeringsvedtak. Dette skyldes blant annet at ordfører og fylkesordfører bare er underlagt umiddelbar instruksjonsmyndighet fra disse organene.

Note (59) Ved Jan Fridthjof Bernt. Noter er sist hovedrevidert 08.03.2012.

Omfanget av delegeringsadgangen er den samme som ved delegering til leder eller arbeidsutvalg for folkevalgt organ. Det er for det første en åpen adgang til å delegere avgjørelsesmyndighet i konkrete enkeltsaker – altså ved individuelt delegeringsvedtak. I tillegg er så adgangen til sakstypebestemt delegering nå angitt til å omfatte «typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning». I dette siste ligger en skranke både med hensyn til hva delegeringsvedtaket kan gå ut på, og med hensyn til hvordan delegeringsfullmakten kan benyttes. Det vil således ikke være adgang til å delegere generell avgjørelsesmyndighet til ordfører eller fylkesordfører i saker som etter sin art må anses av prinsipiell betydning, og delegeringsvedtak må leses med den begrensning at ordføreren eller fylkesordføreren har plikt til å gå tilbake til kommunestyret eller fylkestinget hvis en enkeltsak innenfor en generell fullmakt må anses å ha slik prinsipiell betydning.

Hva som er «av prinsipiell betydning», må avgjøres ikke bare ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, og ut fra kommunens eller fylkeskommunens størrelse, men også ut fra en vurdering av i hvilken utstrekning de mer prinsipielle sidene av avgjørelsen må anses klarlagt ved prinsippvedtak, instruks eller tidligere praksis. Det forhold at et mindretall blant de folkevalgte er uenige med den linje som er valgt, og ønsker en kursomlegging, vil ikke i seg

selv medføre at saken anses av «prinsipiell betydning», så lenge det ikke er inntrådt nye omstendigheter som medfører at det er en nærliggende mulighet for at det vil være mulig å oppnå flertall for en slik omlegging nå.

Utdypende forklaringer (noter) til kommunelovens § 13:

§ 13. Utvidet myndighet i haste-saker.

1. Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme [\(121\)](#) at formannskapet eller fylkesutvalget, et fast utvalg, kommunerådet eller fylkesrådet skal ha myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av annet organ, [\(122\)](#) når det er nødvendig at vedtak treffes så raskt at det ikke er tid til å innkalle dette. [\(123\)](#)

Note (121) Ved Jan Fridthjof Bernt. Notene er sist hovedrevidert 08.03.2012.

I de eldre kommunelovene var henholdsvis formannskapet og fylkesutvalget tillagt «hastekompetanse» i selve loven. Slik kompetanse forelå uavhengig av vedtak om dette i kommunestyre og fylkesting, og uavhengig av hvorvidt det var tale om en avgjørelse som etter sitt innhold kunne delegeres. Nå må kommunestyret og fylkestinget reglementsfaste hvilke organer som skal ha hastekompetanse på hvilke saksområder for at slik kompetanse skal foreligge.

Note (122) Ved Jan Fridthjof Bernt. Notene er sist hovedrevidert 08.03.2012.

Vedkommende nemnd kan i kraft av stedfortreder for kommunestyre eller fylkesting tillegges hastekompetanse på vegne av alle kommunale og fylkeskommunale organer, og ikke bare på sitt eget saksområde, også der formannskapet eller fylkesutvalget ville kunne tre til. Bakgrunnen for dette er at formannskap og fylkesutvalg var foreslått opphevd som obligatoriske organer av Kommunelovutvalget ([NOU 1990: 13](#)) og Kommunaldepartementet ([Ot.prp. nr. 42 \(1991-92\)](#)), men gjeninnført av Kommunalkomiteen under Stortingets behandling av loven ([Innst. O. nr. 95 \(1991-92\)](#)), uten at man maktet å få med seg alle de endringer i lovutkastet som gjennomføringen av disse tilsa.

Note (123) Ved Jan Fridthjof Bernt. Notene er sist hovedrevidert 08.03.2012.

Hvis ikke noe annet fremgår av vedtaket om å tildele hastekompetanse, er det bare i situasjoner hvor det er fysisk umulig å få sammenkalt det kompetente organ, at det kan utøves beslutningsmyndighet på dette grunnlag. Var det mulig å sammenkalle rett organ, er vedtaket truffet av galt organ, og dette vil kunne bety at det er ugyldig. I og med at hastekompetanse krever et særskilt vedtak, vil det imidlertid være mulig å kombinere dette med tildeling av «utvidet hastekompetanse» altså også i situasjoner hvor det er mulig, men lite praktisk, å innkalle det kompetente organet i tide.

